

המשך לפרשת: האזינו.

קוטע את חייו של ירק חי, כורת אותו משורשו, טוחן אותו בשיניו. אז כל אחד ומאכליו. ובעיני, הגדי הוא גזר מהלך. בכל פרה אני רואה את האומצה. כך נוצרתי, כזה הוא מבטי. איך אפשר לדמותי לרשע, - המרע במזיד, גורם עוול במודע, ממיט ייסורים בזדון, מענה בהקשחת לב?

והשאלה - תמיד! - היא המפתח לתשובה, להעמקה ולהבנה. נכון, יש רשעים מושחתים עד היסוד. סדיסטים, רעים מיסודם. נשמתם מעוותת וחולנית. בעלי מום הם מבחינת אישיותם. זקוקים הם לריפוי - רצוי במחלקה סגורה. אבל הם המיעוט, מיעוט זניח וחריג. רוב אלו המוגדרים בעינינו כרשעים, נשפטו לחובה כתוצאה מפעולותיהם. ואכן, הם מרעים, מסבים עוולות. דורסים ורומסים. פוצעים רגשות, חומסים פרנסות, מאמללים אנשים.

והמעניין הוא, שלרוב, כאשר מכירים אותם אישית - נתקלים לפתע באדם רגיל, בן תרבות, נעים שיחה, רחב אופקים. הוא מתרגש מספר טוב, מעלילה נוגעת ללב. אב אוהב, איש משפחה למופת. המקרה הקיצוני הוא של רודולף הס, מפקד מחנה המוות אושוויץ. ביומניו האישיים מתגלית רגישות כה רבה למשפחתו, ובמיוחד לכלבו האהוב. "מנטש" הוא קרא לו, "אדם". הניצולים מספרים שהוא דאג לו לבשר. היה משסה אותו בכלואי המחנה, לשסעם חיים.

נשוב אל האריה הנעלב, הפגוע מן ההשוואה לרשע. בעיניו, כך אמר, הגדי הוא... גזר. ניחא. אבל יש הבדל פעוט: הגזר אינו פועה... אתה, הארי, כיצד יכול אתה לשסע את הגדי, כאשר הוא עומד מולך, רועד, מביט בעיניים מתחננות, פועה: מה, מה, חוס ורחם... והתשובה: האריה, פשוט, אינו שומע!...

כלומר, שמיעתו טובה, אבל אינה מכוונת לתדר של פעיית גדיים... וכמוהו, אבוי, רוב הרשעים. אנשים טובים ביסודם, אבל אטומים לחלוטין לרגישות קרבנותיהם. זה קורה רבות במסחר. יושבים אנשים בחברת יועצים ועורכי דין, ומתכננים תרגיל פיננסי מבריק. תרגיל שמישהו ישלם את מחירו. שמישהו יפסיד בו את כספו, יאבד את עולמו. אבל אנו האריות, והוא הגדי. ופעייתו אינה מגיעה לאוזנינו.

יש אבות מסורים, נחמדים, שהם גם בעלים למופת. אבל משום מה, אינם שומעים בלילה שהתינוק בוכה. והם באמת אינם שומעים! אוזנם אינה מכוונת לתדר. האישה קמה, מחליפה, מאכילה, מערסלת, מרגיעה. והם - ישינים... בשלווה...

ויש סוג נוסף. גם הוא כמשל. "תעשה אדם כדגי הים". מה ההקבלה? אומרים חז"ל: "מה דגים שבים, גדולים בולעים את הקטנים - אף בני אדם, גדולים בולעים את הקטנים"... אם נשווה את הדג הגדול לחיית טרף, יעלב: זו השמצה פוגעת! הדג הקטן שט לפי תומו, והדג הקטן פשוט נכנס ללועו של הגדול...

שיחת מוסר שנאמרה בהיכל ישיבת "חכמה ומוסר" ע"י מורנו ראש הישיבה והכולל.

השיחה נאמרה בהקשר לספר "שערי תשובה".
שער ג פרק: טז-סח.

יש הבדל בין כפירה לעי"ז. כפירה זה כאילו חי"ו אין. עי"ז, זה שיש משהו אחר חי"ו, ואז אותו אחד שלא רוצה להלוות כאלו הכניס את עצמו במקום הקב"ה. כאילו הוא האדון, ה' ירחם. כשמתבוננים בעומק יוצא, שהעוון נראה פשוט, אבל השורש חמור מאוד!

ושם כתיב (דברים יג, יד): יצאו אנשים בני בליעל מקרבך. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט ש"א קלד) כי נקרא צר העין בליעל, וכן כתוב (ש"א כה, כה): אל איש הבליעל הזה על נבל - על שהיה צר עין, שאמר לעבדי דוד (שם פסוק יא): ולקחתי את לחמי ואת מימי ואת טבחתי וגו'. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת סג א): גדול המלוא לעני יותר מן העושה צדקה.

למה הוא נקרא בליעל? מכיון שאין לו אמונה בה' לתת משלו. יש כאן פריקת עול. למה דוקא על אדם שלא רוצה להלוות החליט הר"י שהוא נקרא 'פורק עול', ומי שאכל שפן, מה איתו, למה הוא לא נקרא פורק עול? משמע מכאן, שהבחינה של 'בליעל' זה משהו יותר חמור מלעבור על סתם עבירה!

ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (כתובות סח א) כל המעלים עיניו מן הצדקה כאלו עובד עבודת כוכבים. כתיב כאן: פן יהיה דבר עם לבבך בליעל, ושם כתיב (דברים יג, יד): יצאו אנשים בני בליעל מקרבך. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט ש"א קלד) כי נקרא צר העין בליעל.

ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט ש"א קלד) כי נקרא צר העין בליעל. למה הוא נקרא בליעל? מכיון שאין לו אמונה בה' לתת משלו. יש כאן פריקת עול. למה דוקא על אדם שלא רוצה להלוות החליט הר"י שהוא נקרא 'פורק עול', ומי שאכל שפן, מה איתו, למה הוא לא נקרא פורק עול? משמע מכאן, שהבחינה של 'בליעל' זה משהו יותר חמור מלעבור על סתם עבירה!

ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (כתובות סח א) כל המעלים עיניו מן הצדקה כאלו עובד עבודת כוכבים. כתיב כאן: פן יהיה דבר עם לבבך בליעל, ושם כתיב (דברים יג, יד): יצאו אנשים בני בליעל מקרבך. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט ש"א קלד) כי נקרא צר העין בליעל.

מיחסים לזה חשיבות רבה, ומאידך, יש אנשים שבמידות הם יחסית בסדר, למרות שהם לא הגיעו לדרגת מאת האחוזים, ובקיום המצוות הם קצת מזלזלים, האנשים נוטים להעריך אותם בעין רעה מאוד.

ומדברי הר"י כאן אנו רואים, שהמושחתים במידות, המקום שלהם הוא גרוע מאוד, הנה הוא קרא לקמצנות **'איש בליעל'**, לא כתוב על נבל הכרמלי שהוא לא הניח י'תפילין'. אבל היה בו השחתת המידות, ולכן הוא נקרא **'בליעל'...**

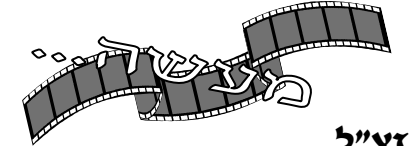
סח. לא תעשוק את רעך (ויקרא יט, יג). ואמר דוד עליו השלום (תהלים לו, כא): לוח רשע ולא ישלם.

אני יודע למעשה, שיש אנשים טובים שעושים בעיות עם התשלומים, לפחות אם הם היו מתיחסים, באים ומדברים ומבקשים הארכה של זמן, הכל היה נראה אחרת. יש בעלי גמ"חים שמספרים לי, שקשה להם להאמין על חלק מהאנשים הטובים שגם מהם יש שעושים בעיות עם החזרת הכסף.

אתרוג צריכים ליטול, מצה צריכים לאכול, בסוכה צריכים לשבת, אבל כשמגיעים לנושא של הכסף, סוגרים את העין, כאילו שלא קרה שום דבר. ועי"י כך הם גורמים גם לנעילת דלת (שהמלווים לא ירצו להלוות לאחריים הם מושחתים, אנחנו לא כל כך ההמשך יובא בעוד שבועיים אי"ה.

<div></div>	<div>בס"ד</div>	<div>מצא את המסתתר</div>							
לפרשת	וילך								
ללא פרסים	מצא 18 מילים בתפזורת. במאוזן, במאונך ובאלכסון.	מצא מימרה מסתתרת .							
ת	צ	ה	ש	ו	מ	ר	ר	צ	ת
א	נ	ש	ב	ת	א	ת	ב	ז	
נ	ת	כ	ה	ל	כ	ת	ה	צ	
ל	פ	א	פ	י	ל	ו	נ	א	
ד	נ	ע	ב	ד	ע	ב	ת	נ	
ד	ה	ת	ע	ב	ו	ד	ה	ו	
צ	ת	ז	ר	ה	א	ת	צ	ח	
ת	כ	ד	ו	ר	ת	נ	צ	י	
מ	ל	ב	ת	א	נ	ו	ש	ס	
א	ת	מ	ו	ח	ל	י	נ	ת	
נ	צ	ל	ו	ת	ד	י	ת	צ	
ת	ו	כ	ס	צ	ב	ר	צ	ר	
א	נ	ה	ט	מ	ש	ב	ת	א	
ל	ת	י	ר	ח	א	ס	מ	מ	
א	י	ר	מ	א	ה	פ	י	ת	
ר	ל	צ	מ	ב	ר	ר	מ	א	
ש	ה	ת	ר	מ	ו	ת	ש	ת	
י	ק	י	ת	צ	ת	ג	ו	ע	
צ	ת	מ	ב	ל	ח	מ	ת	צ	
תורה	הסתר	סיחון							
עוג	אמרי	שמטה							
סכות	זבת	חלב							
דבש	תמם	ספר							
ברית	קהל	ישראל							
שמים	ארץ	אחרית							
האם מצאת את המשפט:									
השומר שבת כהלכתה אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו מאת : שבת קיח									

<div></div>	<div>בס"ד</div>	<div>אסוןין בחגיגותא אסות:</div>	<div>קח פסק זמן...</div>
הבוקר/ צהרים/ערב ?			
<i>אם את לא יאמר?</i>			
בישיבת 'חכמה ומוסר' שכונת בנה ביתך רח' התאנה 2 רכסים. בנשיאות הרב"ג אברהם טוויל הכהן שליט"א ראש הישיבה.			
לפרטים : הרב נתנאל ירב, טל' : 7124735 - 052.			
<i>* שמת האירוח איווצות רק לכווקים.</i>			
בימי שני מדי שבוע מתקיים שיעור מפי ראש הישיבה שליט"א בשעה 19:45 בבית הכנסת הלבן ברח' אברבנל, בקרית חיים מערבית.			
בכל יום שני בשעה 20:15 מתקיים שיעור תורה בביהכ"ס "נצר יעקב" ברח' ט'רניובסקי 9, קרית בנימין קרית אתא. ע"י אחד מרבני הישיבה.			
			
המשך יובא בעוד שבועיים אי"ה.			

רבינו הרמב"ם צ"ל

מעשה בחולה שבא לפני רבינו הרמב"ם צ"ל, שהיה כידוע רופא המלך צאלח א דין, וביקש תרופה לחוליו. אמר: "כבר הייתי אצל כל הרופאים ולא מצאו רפואה. אתה תקוטי האחרונה!"

איבחן הרמב"ם את מחלתו, וראה שאין לו אלא תרופה אחת: לשתות ארס נחש. אך אמר לעצמו: אם אתן לו תרופה זו, יתפאר בה בפני הרופאים. יבדקהו, ויאשימוני בנסיון לרצחו נפש. אמר לו: "אף אני אין בידי תרופה". הלך האיש בפחי נפש.

גרר רגליו מאוכזב ומדוכדך, השמש קפחה על ראשו והרעה שבעתיים את הרגשתו. שכב לנוח בצילו של עץ, והצמא הציק לו כיקוד אש. ראה כמה טיפות שנאגרו על עלה, אמר: "ארטיב בהן גרוני". ליקקן, וחש שכל גופו בוער. ועם זאת, הרגיש שנרפא מחוליון מאושש קם, וחזר אל הרמב"ם. סיפר על הנס שקרהו, מן השמים אינו לידו תרופת פלא - אך אינו יודע מה היא!

אמר לו הרמב"ם: "שוב אותו מקום, וראה מהיכן נשרו הטיפות!"

שב ונשא עיניו, וראה נחש ענק מפותל סביב ענף, פיו פעור והארס מטפטף וניגר ארצה!

והדברים כה מזכירים פסוק בפרשתנו, המדבר בצרתם של ישראל: "ראש פתנים אכזר", כמרירות נחשים כוס משתה פורענותם. אך לפעמים, ארס הנחש הוא התרופה, וכאותו נחש שמכיש את האיילה כדי שתוכל ללדת. כצרות עיקבתא דמשיחא שיביאו את הגאולה!

הלכות: ליום הכיפורים

חובת היודי

פרק א. כל המצוות שבתורה, בין מצוות עשה בין מצוות לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן, בין בזדון [ככוונה] בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו, חייב להתוודות לפני האל ברוך הוא.

כיצד מתוודה? אומר: אנה ה' חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי אני חוזר בי ומתבייש אני במעשיי, ולעולם איני יחזור לדבר זה. זהו עיקרו של וידוי, וכל המרבה להתוודות ולהאריך בעניין זה, הרי זה משובח. וכן החוטאים בזמן שבית המקדש היה קיים, והיו מביאים קרבן, אין מתכפר להם בקרבנם, עד שיעשו תשובה, ויתוודו בפה על עונם. וכן כל חייבי מיתות בית דין וחייבי מלקות, אין מתכפר להם במיתתם או בלקייתם, עד שיעשו תשובה ויתוודו. וכן החובל בחברו או המזיק ממונו של חברו, אף על פי ששילם לו מה שהוא חייב לו, אין מתכפר לו עד שיתוודה וישוב שלא לעשות כך לעולם.

בזמן הזה שאין בית המקדש קיים ואין לנו מזבח כפרה, אין שם אלא תשובה. שהתשובה מכפרת על כל העבירות, ואפילו היה רשע כל ימיו ועשה תשובה בסוף ימיו, אין מזכירים לו את רשעו. ועצם יום הכיפורים מכפר לשבים בתשובה, שנאמר "כי ביום הזה יכפר עליכם".

איזוהי תשובה גמורה?

פרק ב. איזוהי תשובה גמורה? כאשר הזדמן לידו אותו דבר עבירה שעבר, ויש בידו לעשות, ופירש ולא עשה מפני ששב בתשובה, ולא מחמת יראה ולא מכשולון כוח. הוא ששלמה המלך אמר (קהלת יב א): וזָכַר אֶת בּוֹרְאָיִךְ בַּיּוֹם בְּחַרְוֵיֶיךָ. דהיינו בעודו בחור שיש בכוחו לעשות, אבל אם לא שב אלא בימי זקנותו שאי אפשר לו לעשות מה שהיה עושה, אף על פי שאינה תשובה מעולה, בכל זאת מועלת היא לו, ונקרא בעל תשובה. ואפילו עבר עברות כל ימיו, ועשה תשובה ביום מיתתו ומת בתשובתו, כל עוונותיו נמחים.

ומה היא התשובה? שיעזוב החוטא את חטאו ויסירנו ממחשבתו, ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד, ויתנחם על שעבר. ויעיד עליו יודע תעלומות, שלא ישוב לזה החטא לעולם. וצריך להתוודות בשפתיו ולומר דברים אלו שגמר בלבו. וכל המתוודה בדברים, ולא גמר בלבו לעזוב את החטא, הרי זה דומה לטובל ושרץ בידו, שאין הטבילה מועלת לו, עד שישליך את השרץ, וכן הוא אומר "ומודה **ועוזב** - ירוחם". וצריך שיפרט את החטא.

מעלת התשובה בימים אלו

אף על פי שהתשובה והצעקה אל ה' יפה היא בכל זמן, מכל מקום בעשרת הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים יפה היא ביותר, ומיד היא מתקבלת, שנאמר (ישעיה נה ו'): "דרשו ה' בהימצאו, קראוהו בהיותו קרוב". במה דברים אמורים באדם יחיד, אבל בצביור כל זמן שעושים תשובה וצועקים בלב שלם, הם נענים.

התורה מכפרת עוון ומצילה מיסורים

אמר רב הונא אם נכשל אדם בעברות חמורות והתחייב מיתה, מה יעשה ויחיה? ירבה בעסק התורה יותר מהרגלו. שהתורה מכפרת על כל העוונות החמורות ביותר שחייבים עליהם כרת או מיתה, ומצילה אותו מן היסורים. ואם אינו יודע ללמוד, יעסוק בצדקה, וגם הצדקה תגן עליו מן היסורים, ומכל מקום מעלת לימוד התורה למעלה מהכל, שתלמוד תורה כנגד כולם. (ויקרא רבה פירשה כה סימן א. ריח)

נח למקום ונח לבריות

תשובה ויום הכיפורים מכפרים על עבירות שבין אדם למקום, כגון מי שאכל דבר איסור וכיוצא בזה. אבל על עבירות שבין אדם לחברו, כגון חובל בחברו או המקלל את חברו או גוזלו וכיוצא בהם, אינו נמחל לעולם, עד שיתן לחברו מה שחייב לו, ויפייסהו. ואפילו לא הקניט את חברו אלא בדיבור, צריך לפייסו עד שימחל לו.